

LA CARAVANA DE LA JÚLIA

<http://www.tv3.cat/videos/1570409/La-caravana-de-la-Julia> (20/12/09)

Altres títols a <http://www.unamadecontes.cat/>

Guió: Lluís Arcarazo

Il·lustrador: Mercè Framis

Música: Joan Saura

Director: Manuel Barrios

Resum

La Júlia Tres Botons viu en un circ amb els seus pares. La seva casa és una caravana molt petita on, sorprenentment, no para d'encabir-se gent i més gent. Quin és el secret de la caravana de la Júlia?

Les preguntes: On hi caben dos hi caben tres? On hi caben tres n'hi caben més?

Es tracta d'un conte basat en l'original *La casa d'en Tres botons* de Gianni Rodari on es narren les aventures d'un fuster mancat de feina que decideix marxar del seu poble. Construeix una caseta tan petita que només hi pot entrar-hi ell deixant les seves eines a fora, malgrat això anirà acollint un reguitzell de personatges pobres, infeliços i abandonats que iniciaran així una nova vida.

En relació a les primeres idees sobre quantitat i numeració el conte presenta de forma recursiva la composició de quantitats per suma d'1, tret del cas de les siameses que representa un problema a resoldre. Sobre el tema de la relativitat respecte d'un referent inicial tenim la idea "estar ple" a partir d'allò que cadascú consideri com a ple. Donat que es tracta de capacitat tenim una bona ocasió per treballar des de les representacions en dos o tres dimensions fins a la possibilitat d'omplir més o menys un recipient en funció de la solubilitat dels elements.

En relació a les matemàtiques presents als cursos de primària i primer cicle d'ESO el conte presenta el fet que al món dels nombres racionals passa exactament igual i també es poden fer representacions geomètriques interessants. Una lectura en més profunditat ens pot acostar al pas de la representació de la dimensió 2 a la 1, una idea molt abstracta que parteix d'una idea molt simple.

Continguts: Nombres naturals i racionals, composició i descomposició de la quantitat. Volum, superfície i perímetre. Vivenciació de la capacitat bàsica mostrada en m^3 i recerca de béns de consum que es mesuren en aquesta unitat. Podeu veure el treball dels alumnes de l'Escola Rocafonda a [Treballs La caravana de la Júlia](#)

Idees per treballar el text

El conte té cura a fer constants repeticions de les estructures que faciïten la comprensió de manera que també és bo posar-hi l'accent quan es treballa a l'aula. La repetició fa possible assegurar la comprensió del concepte de relativitat en la percepció de la capacitat.

L'encadenament de la narració que es produeix per l'aparició constant de personatges aconsegueix aquest efecte pràcticament sense més aclariments.

Les emocions contradictòries i els parells oposats són un camp de treball molt interessant: amor-odi cap al germà i l'àvia que ocupen lloc a la caravana; petit-gran per a l'espai; obert-tancat per a l'acceptació de cada personatge; clar-fosc com a representació de l'ocupació de l'espai que va de buit-ple, mitjançant la saturació del color.

Les metàfores emotives que relacionen la capacitat de la caravana amb la quantitat d'amor: els petons i la idea d'infinít com a mesura de l'estimació.

Idees per treballar la il·lustració

La il·lustració escollida per a aquest conte pel programa **Una mà de contes** basa la representació de la quantitat en la capacitat per saturació del color. Va afegint personatges superposant-los de manera que es va enfosquint la pantalla. En el darrer moment podem veure com un personatge s'introdueix a la caravana gràcies a passar de posició plana a perfil mitjançant un gir de 90°. Per tant ens trobem amb el pas de la diensió 2 a la diensió 1. El que no es va fer a a filmació va ser el darrer pas consistent a enfocar la caravana per sota de manera que cada personatge es convertís en un punt de manera que es representés la diensió 0! Un divertiment interessant. Ara bé tornant al darrer personatge podem aprofitar per observar com cada cop que canvem de diensió tenim la possibilitat d'encabir més personatges en el mateix espai de manera que les preguntes plantejades al començament tenen un rotund Sí com a resposta.

És molt important el treball de les idees d'infinít nombres en un interval, no estem proposant treballar els nombres racionals (tret que el conte es passi a cicle superior o ESO) sinó que presentem la idea, de manera que anem posant les bases per a la construcció d'estructures obertes i potents.

El treball amb la transformació d'un full de paper en la caravana a és molt interessant i pot servir com a tasca de composició geomètrica. La proporcionalitat entre el quadrat i els 4 cercles dóna peu a diferents propostes que poden ser assajades amb diferent èxit però que en cap cas suposen un fracàs en la construcció. En el plegat del rectangle es poden observa meitats i quartes parts no habituals així com l'ús de les diagonals com a referents pels plegaments.

Podeu veure un exemple del treball amb el conte original [La casa d'en Tres botons](#)